

Publikujemy wyciąg z kodeksu prawa kanonicznego wraz z komentarzami dotyczącymi postów w życiu chrześcijańskim. Zachęcamy do zapoznania się i stosowania na drodze naszego życia.

PRZEPISY KOŚCIELNE DOTYCZĄCE POSTU

I. POST EUCHARYSTYCZNY

KANON 919

§ 1 Przystępujący do Najświętszej Eucharystii powinien przynajmniej na godzinę przed przyjęciem Komunii Świętej powstrzymać się od jakiegokolwiek pokarmu i napoju, z wyjątkiem tylko wody i lekarstwa.

§ 2. Kapłan, który tego samego dnia sprawuje dwa lub trzy razy Najświętszą Eucharystię, może przed drugim lub trzecim sprawowaniem coś spożyć, chociażby nie zachodziła przerwa jednej godziny.

§ 3. Osoby w podeszłym wieku lub złożone jakąś chorobą, jak również ci, którzy się nimi opiekują, mogą przyjąć Najświętszą Eucharystię, chociażby coś spożyli w ciągu godziny poprzedzającej.

KOMENTARZ do kanonu 919

Instrukcja *Immensae caritatis* z 29 I 1973 r., nr 3, ustanawiała kwadrans postu eucharystycznego jako minimalny odstęp dla jakiegokolwiek, nawet nieodzownego pokarmu. W sytuacjach, o których mowa w § 2 i 3, nie ustanawia się minimalnego odstępu czasu, co

Przepisy dotyczące postu

Wpisany przez Tomek

wtorek, 31 lipca 2012 - Poprawiony wtorek, 31 lipca 2012

wskazuje, iż nie ma ograniczeń prawnych. Oczywiście nie przeszkadza to, aby z pobożności i szacunku dla Sakramentu unikać, w miarę możliwości, przyjmowania go bezpośrednio po spożyciu innych pokarmów.

Przepisy odnoszą się do następujących grup osób:

- a) chorych - także nieobłożnie - którzy muszą pozostawać w domu;
- b) osób starszych w tych samych okolicznościach;
- c) kapłanów z. identycznych powodów (dotyczy celebracji Mszy Św. i Komunii Świętej), jak również z racji binacji, która wymagałaby dłuższego czasu bez jedzenia;
- d) osób towarzyszących lub opiekujących się chorymi lub starszymi, gdy bez poważnej niedogodności nie mogłyby zachować jednogodzinnego postu.

II. DNI POKUTY

KANON 1249

Wszyscy wierni, każdy na swój sposób, obowiązani są na podstawie prawa Bożego czynić pokutę. Żeby jednak wszyscy przez jakieś wspólne zachowanie pokuty złączyli się między sobą, zostają nakazane dni pokuty, w które wierni powinni modlić się w sposób szczególny, wykonywać uczynki pobożności i miłości, podejmować akty umartwienia siebie przez wierniejsze wypełnianie własnych obowiązków, zwłaszcza zaś zachowywać post i wstrzeźliwość, zgodnie z postanowieniami zamieszczonych poniżej kanonów.

KOMENTARZ DO KANONU 1249

Kanon nie tyle wprowadza konkretne przepisy, ile sam staje się w pewien sposób wprowadzeniem do następujących po nim kanonów, formułując:

- a) obejmujący wszystkich wiernych ex lege divina obowiązek czynienia pokuty;
- b) potrzebę wyrażenia jedności w postaci dni pokuty wspólnych dla całego Kościoła;
- c) ukazanie różnych sposobów, spośród wielu, przeżywania owych dni pokuty;
- d) wskazanie, iż spośród tych sposobów wyróżniają się wstrzeźliwość oraz post, które zgodnie z treścią kolejnych kanonów, są w konkretnych dniach dla niektórych osób obowiązkowe.

Przepisy dotyczące postu

Wpisany przez Tomek

wtorek, 31 lipca 2012 - Poprawiony wtorek, 31 lipca 2012

KANON 1250

W Kościele powszechnym dniami i okresami pokutnymi są poszczególne piątki całego roku i czas wielkiego postu.

KOMENTARZ DO KANONU 1250

Kanon wskazuje dni i okresy, które w całym Kościele mają charakter pokutny: wszystkie dni wielkiego postu oraz wszystkie piątki w roku. Jak już zostało powiedziane, pojęcie dni i okresy pokutne jest szersze od pojęcia dni postu i wstrzemięźliwości. We wszystkie dni oraz okresy pokutne wskazane w tym kanonie istnieje obowiązek czynienia dzieł pokuty zgodnie z kan. 1249, tylko zaś w niektóre z tych dni obowiązek pokuty (jak zobaczymy w następnym kanonie) konkretyzuje się w postaci wstrzemięźliwości bądź postu albo w postaci zarówno postu, jak i wstrzemięźliwości. Powinność zachowania dni i okresów pokuty obowiązuje *sub gravi* (zob. Konst. Apost.

Paenitemini

, II § 2; Odpowiedź Kongr. Soboru z 24 II 1967 r).

KANON 1251

Wstrzemięźliwość od spożywania mięsa lub innych pokarmów, zgodnie z zarządzeniem konferencji episkopatu, należy zachowywać we wszystkie piątki całego roku, chyba że w danym dniu przypada jakaś uroczystość. Natomiast wstrzemięźliwość i post obowiązują w Środę Popielcową oraz w piątek Męki i Śmierci Pana naszego Jezusa Chrystusa.

KOMENTARZ DO KANONU 1251

Wśród dni pokutnych, najważniejsze z nich (Środa Popielcowa i Wielki Piątek) niosą ze sobą obowiązek zarówno postu, jak i wstrzemięźliwości, inne zaś (każdy piątek w roku) - tylko wstrzemięźliwości, natomiast pozostałe (inne dni wielkiego postu) - ogólny obowiązek

Przepisy dotyczące postu

Wpisany przez Tomek

wtorek, 31 lipca 2012 - Poprawiony wtorek, 31 lipca 2012

dokonania jakiegoś aktu pokuty (zob. kan. 1249). Ponadto biskupi diecezjalni mogą w sposób okazjonalny wyznaczyć, zgodnie z kan. 1244§ 2, inne dni pokuty. Niniejszy kanon pozwala konferencjom episkopatów na zastąpienie wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych wstrzemięźliwością od innego rodzaju pokarmów. Do tychże konferencji zgodnie z kan. 1253, należy szczegółowe określenie treści obowiązku postu i wstrzemięźliwości. Wolno sądzić, iż dopóki tego nie uczynią, interpretacyjne znaczenie zachowują kan. 1250 i 1251 CIC/1917 oraz art. III Konst. Apost. Paenitemini. Liturgiczna uroczystość wypadająca w piątek znosi obowiązek wstrzemięźliwości.

Osoby z jakiegokolwiek motywacji podróżujące statkiem nie podlegają obowiązkowi wstrzemięźliwości i postu, o którym mowa w kan. 1251 (zob. M.P. *Stella maris* z 31 I 1997 r nr III, 2).

Zgodnie z postanowieniem Konferencji Episkopatu Polski z 12 VI 2003 r., oprócz przepisów obowiązujących w Kościele powszechnym, zaleca się zachowanie wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych w Wigilię Bożego Narodzenia, We wszystkie piątki i w czasie wielkiego postu obowiązuje powstrzymywanie się od zabaw. Uzasadniona niemożliwość zachowania wstrzemięźliwości w piątek domaga się od chrześcijanina podjęcia innych form pokuty, jak na przykład modlitwa, jałmużna, uczynki pobożności i miłości, umartwienie przez wierniejsze pełnienie obowiązków

KANON 1252

Prawem o wstrzemięźliwości są związane osoby, które ukończyły czternasty rok życia, prawem zaś poście są związane wszystkie osoby pełnoletnie, aż do rozpoczęcia sześćdziesiątego roku życia. Duszpasterze oraz rodzice winni zatroszczyć się o to, ażeby również ci, którzy z racji młodszego wieku niezwiązani jeszcze prawem postu i wstrzemięźliwości, byli wprowadzeni w autentyczny duch pokuty.

KOMENTARZ DO KANONU 1252

Kanon wskazuje osoby podlegające obowiązkowi postu i wstrzemięźliwości. Na temat pełnoletności zob. kan. 97 (zob. także kan. 1254 CIC/1917).

KANON 1253

Konferencja episkopatu może dokładniej określić sposób zachowania postu i wstrzemięźliwości, jak również w całości lub części zastąpić post i wstrzemięźliwość innymi formami pokuty, zwłaszcza uczynkami miłości i pobożności.

KOMENTARZ DO KANONU 1253

Zestawienie tego kanonu z poprzednimi kanonami niniejszego rozdziału czyni praktykę pokuty ogromnie elastyczną, tak iż można ją dostosować do szczególnych warunków każdego kraju lub regionu. Poprzednie kanony zarysowują ramy, w których konferencje episkopatu mogą w bardziej szczegółowy sposób kształtować prawo partykularne. *Substituere* oznacza, że konferencja episkopatu może w miejsce tradycyjnego postu lub wstrzemięźliwości wskazać jakieś inne konkretne dzieło pokuty jako obowiązkowe (zob. *Communicationes* 12 [1980], s. 367). W praktyce konferencje episkopatu pozwalają wiernym *wybrać* inne praktyki pokutne lub pobożne (np. wstrzemięźliwość od napojów alkoholowych bądź palenia tytoniu, modlitwa różańcowa, odwiedziny chorych lub więźniów).

III. UPRAWNIENIE PROBOSZCZA DO DYSPENSOWANIA I ZAMIANY

KANON 1245

Przy chowaniu prawa biskupów diecezjalnych, o którym w kan. 87, proboszcz może, dla słusznej przyczyny i według przepisów biskupa diecezjalnego, udzielić w poszczególnych wypadkach dyspensy od obowiązku zachowania dnia świątecznego lub dnia pokuty, albo dokonać zamiany tego obowiązku na inne uczynki pobożne; to samo może uczynić również przełożony kleryckiego instytutu zakonnego lub stowarzyszenia życia apostołskiego na prawie papieskim, w odniesieniu do swoich podwładnych oraz innych osób przebywających na stałe w domu.

KOMENTARZ DO KANONU 1245

Kanon 87 § 1 przyznaje biskupom diecezjalnym uprawnienie udzielania dyspens) od zachowania powszechnych i partykularnych przepisów dyscyplinarnych, wśród których znajdują się te dotyczące dni świątecznych oraz dni pokuty. Komentowany kanon przypominając o zachowaniu tego ogólnego uprawnienia biskupów, przyznaje proboszczom możliwość udzielania dyspensy od zachowania dni świątecznych lub dni pokuty albo zamiany tego obowiązku. Uprawnienie to może być stosowane bez słusznej przyczyny ani nie może być przeciwne przepisom wydanym przez biskupa (zob. kan 89).

Tym samym uprawnieniem co proboszczowie cieszą się miejscowi przełożeni kleryckich instytutów zakonnych lub stowarzyszeń życia apostołskiego na prawie papieskim - w odniesieniu do swoich podwładnych oraz innych osób zamieszkujących w ich domach. To uprawnienie przełożonych lokalnych jest również uwarunkowane słuszną przyczyną oraz przepisami wydanymi przez wyższych przełożonych.

Przepisy podano za: Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Edycja polska na podstawie wydania hiszpańskiego, red. naukowa Piotr Majer, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2011